

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/179/2022
Identifikačné číslo spisu:	4114205949
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4114205949.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ dedičov B. R., narodenej X. X. XXXX, naposledy K., K. X, 2/ dedičov Q. F., narodenej XX. E. XXXX, naposledy K., Ž. XX, zomrelej XX. K. XXXX, 3/ dedičov Z. Q., narodenej XX. R. XXXX, naposledy K., V. X, zomrelej XX. Q. XXXX, 4/ Q.. V. U., narodeného X. Q. XXXX, K., U. XXX/XX, 5/ X. U., narodeného XX. U. XXXX, K., V. K.H. XXX/XX, 6/ dedičov J. U., narodeného XX. E. XXXX, naposledy K., Q. XXX/X, zomrelého XX. X. XXXX, 7/ R.F. W., narodenej XX. R. XXXX, K., Š. I. XX, 8/ dedičov Z. J., narodenej XX. U. XXXX, naposledy S., S. X/XX, zomrelej XX. W. XXXX a 9/ A. V., narodenej XX. P. XXXX, I. K. B.Á., P. XXX, zastúpených splnomocnenkyňou Advokáti Heinrich s.r.o, Nitra, Skautská 12, IČO: 36 865 966, proti žalovaným 1/ Rímskokatolícka cirkev, Sídlná kapitula Nitra, Nitra, Námestie Jána Pavla II. 1010/5, IČO: 35 593 016, zastúpenej splnomocnenkyňou Petruška & partners s.r.o., Nitra, Kupecká 18, IČO: 47 254 882 a 2/ Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Bratislava, Dúbravská cesta 14, IČO: 35 919 001, zastúpenej splnomocnenkyňou JUDr. Ladislav Barát s.r.o., Nitra, Školská 3, IČO: 36 868 639, o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 8C/13/2014, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 29. januára 2020 sp. zn. 25Co/123/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 29. januára 2020 sp. zn. 25Co/123/2019 a rozsudok Okresného súdu Nitra z 21. februára 2018 č. k. 8C/13/2014-299 v časti týkajúcej sa žalobcov a žalovanej 1/ z r u š u j e a v e c r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Nitra (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 21. februára 2018 č. k. 8C/13/2014-299 určil, že do dedičstva po nebohej H. J., narodenej XX. R. XXXX, zomrelej XX. U. XXXX, patria nehnuteľnosti a to parc. č. 1073/7 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 17 m², zapísaná v LV č. XXXX pre katastrálne územie Q., obec a okres K., ako aj parc. č. 1073/22 - orná pôda o výmere 7530 m² a parc. č. 3301/22 - ostatná plocha o výmere 2500 m² (v ostatných dvoch prípadoch inak bez uvedenia katastrálneho územia, obce a okresu), tak ako boli

vytvorené na základe geometrického plánu č. 64/2009 vyhotoveného H. B. V. 11. novembra 2009, overeného Správou katastra Nitra 18. novembra 2009, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku (ďalej tiež len „sporné nehnuteľnosti“). Vyslovil tiež, že žalobcovia majú nárok voči žalovaným na plnú náhradu trov konania. Takýto svoj rozsudok odôvodnil (pokiaľ šlo o vec samu) právne ustanoveniami § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“); §§ 123 a 124, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“); §§ 9 a 28 zákona č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkový (zákon náhradový), § 10 záborového zákona č. 215/1919 Sb. a § 8 ods. 1 a § 17 zákona č. 142/1947 Sb. o revízii prvej pozemkovej reformy (ďalej len „zákon č. 142/1947 Sb.“).

2. Vecne mal za to, že po vykonanom prídelovom konaní podľa zákona č. 142/1947 Sb. Okresný národný výbor v Nitre 5. mája 1958 vydal prídelovú listinu B. č. 61/1958, ktorou bola H. J. pridelená parc. č. 1073/15 - roľa o výmere 0,5000 ha a parc. č. 1073/16 - roľa o výmere 0,5000 ha. Žalobcovia 1/ až 3/ a 7/ sú deťmi H. J., žalobcovia 4/ až 6/, 8/ a 9/ potom právnymi nástupcami medzičasom zomrelých detí U. U. a V. J.. Biskupský úrad v Nitre dal na Správu katastra Nitra žiadosť o zápis vlastníctva a založenie listu vlastníctva (ďalej tiež len „LV“) k nehnuteľnostiam zapísaným v pkn. (pozemkovoknižnej) vložke číslo 103 pre katastrálne územie Q., medzi ktorými bola aj skoršia parcela č. 1073 a z jej časti vytvorené nové parcely č. 1073/1 a č. 3301/1, ktorú (žiadosť) odôvodnila tým, že vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaných v pkn. vl. č. 103, k. ú. Q., neprešlo na štát a zostalo zachované rímskokatolíckej cirkvi. 21. júna 2011 potom žalovaná 1/ uzavrela so žalovanou 2/ kúpnu zmluvu, ktorou jej odpredala parc. č. 3301/1 - ostatné plochy o výmere 16769 m² a po povolení vkladu je taká nehnuteľnosť naďalej vedená ako vlastníctvo žalovanej 2/.

3. K naliehavému právnemu záujmu žalobcov na požadovanom určení uviedol, že ten vyplýva z existujúcej objektívnej právnej neistoty danej zápisom oboch žalovaných vo vlastníckych dokladoch, hoci na základe prídelovej listiny sa stala vlastníčkou právna predchodkyňa žalobcov; k námietkam žalovanej 1/ potom, že táto sa nemohla domnievať, že jej vlastnícke právo zostalo zachované, pretože bolo všeobecne známou skutočnosťou, že po roku 1945 a spoločenských zmenách po roku 1948 postupom podľa zákona č. 142/1947 Sb. postupne bola vylúčená z držby a užívania poľnohospodárskej pôdy, ktorá vlastnícky bola zaberaná štátom a ten ju následne prideloval do vlastníctva jednotlivých fyzických osôb. Podľa názoru okresného súdu, ak bola prevzatá nehnuteľnosť pridelená do vlastníctva prídelcov skôr, ako boli nehnuteľnosti pridelené, nebolo potrebné vykonať vklad vlastníckeho práva na štát, súdy prevádzali vlastnícke právo priamo na prídelcu. Žalovanú 1/ ohľadne jej vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam považoval za nedobromyseľnú, keď záznamom Z 2563/1995 v katastri nemohla obnoviť svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, nakoľko toto jej zaniklo v dôsledku revízie podľa zákona č. 142/1947 Sb. a preto nemohlo dôjsť ani k nadobudnutiu vlastníckeho práva či už ňou alebo žalovanou 2/ vydržaním (napriek inak splnenej podmienke dĺžky vydržacej lehoty od zápisu vlastníctva v katastri v roku 1995 do podania žaloby v prejednávanej veci 28. februára 2014).

Rozhodnutie odvolacieho súdu

4. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej 1/ rozsudkom z 29. januára 2020 sp. zn. 25Co/123/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa žalovanej 1/ v časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a v časti náhrady trov konania podľa § 387 ods. 1 aj 2 CSP potvrdil a vyslovil, že všetci žalobcovia majú voči žalovanej 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení takéhoto svojho rozhodnutia dospel k záveru, že odvolanie žalovanej 1/ nie je dôvodné. K namietanému nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení sa stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie; vo vzťahu k prídelovej listine potom poukázal na rozhodovaciu prax súdov, v zmysle ktorej je prídelová listina vo všeobecnosti vkladu schopnou listinou spôsobilou pre zápis vlastníckeho práva v katastri (resp. skôr v inej evidencii), ak bola vydaná oprávneným subjektom a ak obsahuje všetky podstatné náležitosti. Preto sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že prídelcom nehnuteľnosti bola právna predchodkyňa žalobcov. Správny bol podľa neho názor súdu prvej inštancie,

že sporné nehnuteľnosti zapísané v časti A pkn. vl. č. 103 k. ú. Q. boli predmetom revízie prvej pozemkovej reformy podľa zákona č. 142/1947 Sb. a pozemnoknižnému vlastníkovi Nitrianskej sídelnej kapitule bolo vlastnícke právo k nim odňaté a prešlo na štát. Majetok zabraný podľa tohto zákona bol štátom podržaný pre účely všeobecne prospešné alebo bol určený pre prídely. Sporné nehnuteľnosti boli predmetom prídela a pridelené H. J.. Ak bola prevzatá nehnuteľnosť pridelená do vlastníctva prídelcov, nebolo potrebné vykonať pred takým prídelením zápis vlastníckeho práva na štát a vlastnícke právo sa prevádzalo priamo na prídelcu.

5. V ďalšom poukázal na svoju ustálenú rozhodovaciu prax v obdobných veciach, týkajúcich sa prídelov z pkn. vl. č. 103 kat. úz. Q., s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší sú“ alebo „dovolačný súd“) vo veciach sp. zn. 4Cdo/123/2003, 3Cdo/12/2004 a 6Cdo/84/2010 uzavrel nedostatok oprávnenia niekdajších okresných národných výborov na odnímanie prídelov a nestotožnil sa s názorom odvolateľky o vzdaní sa (právnou predchodkyňou žalobcov) prídelu, majúci za to, takýto prejav vôle zo zápisnice z 25. júla 1959 nevyplyva.

Dovolanie

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 1/ (ďalej aj „dovolaateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) aj b) CSP. Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Súd podľa nej neopodstatnene spochybňovali jej dobromyseľnosť pri zápise vlastníckeho práva k pozemkom v k. ú. Q. v roku 1995. Reštitučné zákonodarstvo sa vzťahovalo na cirkvi a náboženské spoločnosti a z dôkazu predloženého v spise vyplýva, že Katastrálny úrad v Bratislave, Správa katastra Nitra zapísal jej vlastnícke právo do katastra nehnuteľností na základe verejnej listiny, a to originálu pkn. vl. č. 103, kat. úz. Q., ktorý zápis podľa dovolateľky nie je možné spochybňovať. K svojej dobromyseľnosti uviedla, že žiadnym dôkazom v konaní nedošlo k vyvráteniu zákonnej domnienky podľa § 130 ods. 1 OZ a aj ak by jej vlastnícke právo nesvedčalo, nadobudla by ho vydržaním v roku 2005.

7. Právnymi otázkami s významom pre rozhodnutie odvolacieho súdu, podľa dovolateľky vyriešenými nesprávne a zakladajúcimi prípustnosť dovolania je I. otázka vzájomnej kolízie princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet s princípom ochrany dobrej viery nadobúdateľa bona fide; II. otázka uplatniteľnosti práv spadajúcich pod predpisy o reštitúcii majetku aj podľa všeobecnej úpravy občianskeho práva (tzv. vlastníckymi žalobami ako v prejednávanej veci) a III. otázka, či aj pri neexistencii správneho rozhodnutia o prevzatí nehnuteľností do vlastníctva štátu mohlo prísť k prechodu sporných nehnuteľností do vlastníctva štátu (a k ich následnému prídelu). Tieto otázky sú dielom v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodované rozdielne (otázka kolízie princípu nemo plus iuris vs. bona fide skupinou rozhodnutí, zotrvávajúcich na zásade nemo plus iuris, napríklad 1Cdo146/2012, 2MCdo/20/2011, 3Cdo/144/2010, 3Cdo/223/2016, 5MCdo/12/2012 a 7Cdo/139/2019 a druhou skupinou rozhodnutí, konštatujúcich možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva s odkazom na dobrú vieru nadobúdateľa - 1Cdo/160/2018, 2Cdo/231/2017, 4Cdo/102/2017, 4Cdo/142/2019 a 4Cdo/28/2020), dielom tieto nie sú riešené a sčasti tu treba podľa dovolateľky usudzovať aj na odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (za ktorý dovolateľka označila rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo/84/2010 a v ňom vyslovené závery).

8. Dovolaateľka navrhla tiež odklad právoplatnosti napadnutého rozsudku. Dôvody osobitného zreteľa hodné pre taký postup videla v tom, že žalovaná 2/ nadobudla sporné nehnuteľnosti (ich časť) na základe riadne uzavretej kúpnej zmluvy a žalovaná 1/ ich prenajíma (vo zvyšku) poľnohospodárom, pričom takýto spôsob užívania by mohol byť uplatňovaním práv žalobcov na základe rozsudkov nižších súdov ohrozený.

9. Žalobcovia navrhli návrh na odklad právoplatnosti zamietnuť ako nedôvodný a dovolanie odmietnuť pre nespôsobilosť ktorejkoľvek z dovolaní nastolených otázok ovplyvniť spôsob rozhodnutia vo veci.

Posúdenie vecí dovolacím súdom

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné (hoc aj len vo vzťahu k jednej z vyššie reprodukovaných a dovolaním nastolených právnych otázok vrátane akceptovania argumentácie o tom, v čom tkveľa tvrdená nesprávnosť).

11. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

12. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) nie je súdom skutkovým a v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie.

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. V danom prípade z dovolania žalovanej 1/ vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu na základe § 421 ods. 1 písm. a) aj b) CSP.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie vecí, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo ešte nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiacu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska tohto ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je

omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Dovolateľka namietala správnosť záveru oboch nižších súdov o spolupatričnosti sporných nehnuteľností a dedičstva po právnej predchodkyni žalobcov, argumentujúc tým, že žiaden zo zápisov v pkn. vl. č. 103 pre k. ú. Q. nemá za následok prechod vlastníctva na štát, ani to, že by sa nehnuteľnosti zo záboru prepustené stali opäť zabratými, nebola preto naplnená podmienka § 4 zákona č. 142/1947 Sb. a sporné nehnuteľnosti tak nemohli byť predmetom rozhodovania podľa takéhoto zákona, a teda ani prideľované. Práve a len vo vzťahu k tejto právnej otázke (na rozdiel od otázky viažúcej sa k tvrdenej kolízii princípov „*nemo plus iuris* ...“ a ochrany dobromyseľného nadobúdateľa, týkajúcej sa len postavenia žalovanej 2/, ktorá už prestala byť stranou tohto sporu a tiež otázky využiteľnosti postupov podľa reštitučného a všeobecného zákonodarstva, vykazujúcej v okolnostiach prípadu z prejednávanej veci - pre snahu žalobcov zvrátiť dôsledky počínania dovolateľky po uplynutí lehôt podľa reštitučných zákonov - skôr znaky zneužitia práva iniciátorkou dovolacieho konania) bolo treba považovať dovolanie za prípustné aj dôvodné a to podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

20. V tomto prípade totiž nemožno inak, než konštatovať, že ak po zápise poznámky v pkn. vl. č. 103 o tom, že nehnuteľnosti na strane A Povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať a že tieto sú predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Sb. v znení zákona č. 44/1948 Sb., toto podľa už skôr vysloveného názoru najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 6Cdo/84/2010 nemá za následok prechod vlastníctva na štát a ani to, že by sa nehnuteľnosti zo záboru prepustené (vylúčené) stali opäť zabranými a mohli byť predmetom rozhodovania podľa zákona č. 142/1947 Sb. Revízia rozhodnutí, ktorými bola pôda zo záboru prepustená (vylúčená), sa vykonávala v zmysle § 4 zákona č. 142/1947 Sb. formou vydania rozhodnutia, ktorým sa pôvodné rozhodnutie buď zruší alebo potvrdí a len zrušením rozhodnutí uvedených v § 4 ods. 1 a 2 sa nehnuteľnosti zo záboru prepustené (vylúčené), stavajú opäť zabranými a mohli byť predmetom rozhodovania podľa toho tohto zákona.

21. Dovolací súd bez toho, aby mienil akokoľvek prejudikovať rozhodnutie súdu prvej inštancie, na základe vyššie uvedeného konštatuje, že dosiaľ zo spisu sa podávajúce zápisy v pkn. vl. č. 103, ale ani iné doposiaľ vykonané dôkazy nenasvedčujú tomu, žeby pozemky, ktoré boli predmetom pridelu na základe pridelovej listiny B. č. 61/1958 spadali pod možný pridel podľa zákona č. 142/1947 Sb.

22. Za tohto stavu je podľa dovolacieho súdu potrebné posúdiť pridelovú listinu aj z hľadiska, či ide o právoplatné správne rozhodnutie, či ju vydal správny orgán, do právomoci ktorého vydanie pridelu podľa práva rozhodného v čase jej vydania patrilo, pričom tu postačujúce nie je len konštatovanie, že pridelové listiny vydané ONV majú rovnaké účinky ako pridelové listiny vydané Povereníctvom... (keď tu uvádzaná otázka právomoci správneho orgánu je rozhodujúca pre prípadné posúdenie správneho aktu ako aktu s príslušnými právnymi účinkami alebo naopak aktu ničotného). Zo spisu a najmä z rozsudkov oboch nižších súdov nevyplyva, že by sa zaoberali otázkou právoplatnosti predmetnej pridelovej listiny, ako aj otázkou, či pridelová listina bola ako správny akt doručená právnej predchodkyni žalobkyň, kedy sa tak malo stať a či takéto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

23. Podľa názoru dovolacieho súdu tak nižšie súdy nimi zvolenou interpretáciou rozhodných právnych predpisov privodili stav právneho pozbavenia neskoršej dovolateľky vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam bez toho, aby si obstarali spoľahlivé skutkové podklady pre záver, že u sporných nehnuteľností v čase ich pridelu právnej predchodkyni žalobcov šlo o majetok, s ktorým bol štát oprávnený disponovať (zvlášť ak tu malo ísť už o akty z doby neslobody, u ktorej je nielen všeobecne známou skutočnosťou, ale tiež stále platnou súčasťou právneho poriadku konštatovanie, že v rokoch 1948 až 1989 komunistický režim porušoval ľudské práva i svoje vlastné zákony - tu porovnaj § 1 zákona č. 480/1991 Zb. - a nedodržanie čo i len minimálnych právnych štandardov na konanie orgánov štátu v takomto období bolo skôr pravidlom než výnimkou).

Záver

24. V prípade dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, teda u odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ktorej výrazom nie sú iba rozhodnutia uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale aj neskoršou judikatúrou nepopreté ojedinelé neuverejnené rozhodnutia najvyššieho súdu) ide o obdobu situácie s dovolaniami podľa § 420 CSP, teda o stav, pri ktorom prípustnosť a dôvodnosť dovolania idú takpovediac ruku v ruku (teda prípustné dovolanie je tu zároveň aj dôvodným) a dovolacím súdom konštatovaná prípustnosť aj dôvodnosť dovolania je tak tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

25. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP) a ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie, vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu nie je v tomto prípade možná ani postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP). S poukazom na uvedené už dovolací súd nerozhodoval o návrhu dovolateľky na odklad právoplatnosti.

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

28. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.